

## **Ulkoinen tarkastus ja arviointi**

### **Toimialueen toiminnan kuvaus**

Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta, tilintarkastaja sekä tarkastusjohtaja. Ulkoinen valvonta on aluehallituksesta ja sen alaisesta toimivasta johdosta riippumatonta. Aluevaltuusto asetti 2.6.2025 § 13 tarkastuslautakunnan toimikaudekseen hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelu on kilpailutettu vuosille 2023-2026 (sekä optiovuodet 2027 ja 2028) ja palvelun tuottaa KPMG Oy Ab. Tarkastuslautakunnan alainen tarkastusjohtaja johtaa ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikköä.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: hallinnon ja talouden tarkastusta koskeviin asioihin, arviointitehtäviin ja muihin tehtäviin.

Tarkastuslautakunta valmistelee aluevaltuuston päätettäväksi tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastaja antaa tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunnan vastuulla on tilintarkastajan havaitsemista epäkohdista ja aluevaltuuston tarkastusta koskevista päätöksistä aiheutuvien toimenpiteiden seuranta. Tarkastuslautakunta voi antaa tilintarkastajalle ohjeita ja tehdä esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien suorittamisen yhteensovittamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen aluevaltuustolle tiedoksi ja valmistelee esityksen aluevaltuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Mikäli tilintarkastajan tilintarkastuskertomukseen sisältyy muistutus, tarkastuslautakunta hankkii siihen asianomaisen selityksen ja aluehallituksen lausunnon.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet sekä arvioida toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta raportoi arvioinnin tulokset vuosittain arviointikertomuksessa sekä erillisissä arviointiraporteissa tilikauden aikana.

Lisäksi lautakunnan arviointitehtäviin kuuluu arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyyttä talouden tasapainotuksen kannalta.

Tarkastuslautakunta on myös lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä ja antaa sidonnaisuusilmoitukset aluevaltuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusilmoituksia voi hyödyntää päätöksenteossa esimerkiksi lautakuntien ja tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten sekä muiden nimeämispäätösten yhteydessä.

### **Toimialueen tavoitteet ja tavoitetasot vuodelle 2027**

Tarkastuslautakunnan alainen ulkoinen tarkastus ja arviointi valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat sekä valmistelee ja toteuttaa tarkastus- ja arviointitehtäviä tarkastuslautakunnan hyväksymän arviointisuunnitelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta ja sen alainen ulkoinen tarkastus ja arviointi kehittävät toimintaansa jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti. Tehtäviä toteutetaan yhteistyössä muiden tarkastus- ja arviointitoimijoiden sekä koko organisaation kanssa.

Tarkastuslautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttää lautakunnan jäsenten sekä ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin henkilöstön koulutusta.

Tarkastuslautakunnan lakisääteisten tehtävien tavoitteena on tuottaa tarkastus- ja arviointitietoa ja sitä kautta tukea organisaation päätöksentekoa ja kehittämistä. Tarkastuslautakunnan arviointityö on suunnitelmallista ja se perustuu lautakunnan hyväksymiin arviointiperiaatteisiin (20.8.2025 § 19) Tarkastuslautakunnan arviointikohteiden valinnassa huomioidaan aluevaltuuston päättämät keskeiset strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.